Redacţiunea, Administraţiunea
şi Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena
Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henrich Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta“ ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe sése lunĭ 6 fl., Pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe sése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe sése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 259. Braşovŭ, Vinerĭ, Sâmbătă, 23 Noemvre (5 Decemvre). 1891.

Braşovŭ, 22 Noemvre st. v.

Apetitulŭ maghiarisatorilorŭ merge crescendŭ. După ce, sub ocrotirea dualismului, li-a succesŭ a maghiarisa justiţia, administraţia, învĕţămentulŭ şi tóte serviciile publice din ţéră, ei au ajunsŭ cu pretenţiile lorŭ aşa departe, încâtŭ stărue morţişŭ sĕ pună acum în serviciulŭ maghiarisărei chiar şi armata comună.

Cetitorii, carĭ au urmăritŭ cu atenţiune desbaterile din delegaţiunĭ, vorŭ fi rĕmasŭ de sigurŭ surprinşĭ de pretenţiile cutezate, cu carĭ se ridică membrii maghiarĭ ai delegaţiunilorŭ faţă cu armata comună, şi de cutezanţa, cu care stărue ei pentru întroducerea în mĕsură mai mare, séu mai mică, a limbei maghiare în cercurile acestei armate.

Décă ar fi vorba de unŭ statŭ naţionalŭ maghiarŭ în înţelesulŭ strînsŭ alŭ cuvêntului, orĭ décă limba maghiară s'ar numĕra celŭ puţinŭ între acele limbĭ culte ale Europei, carĭ prin superioritatea şi puterea lorŭ morală se ridică mai pe susŭ de altele, atuncĭ lucrulŭ ar mai avé unŭ sensŭ. Din întêmplare însĕ, Maghiarii nu se potŭ lăuda nicĭ cu una, nicĭ cu alta din aceste două condiţiunĭ.

Ţera acésta este o ţéră poliglotă şi cei ce vorŭ sĕ promoveze interesele adevĕrate ale acestei ţerĭ, o vorŭ puté face numai décă vorŭ ţiné contŭ de dorinţa şi voinţa tuturorŭ popórelorŭ din ţéră, ér nu numai de dorinţa unui singurŭ elementŭ. Cum vinŭ aşa-déră membrii maghiarĭ din delegaţiunĭ sĕ pretindă faţă cu armata comună drepturĭ pentru limba lorŭ, când ei bine sciu, că acéstă armată e compusă în fórte mare parte din tinerĭ, carĭ nu numai că nu simpatiséză cu limba maghiară, ci tocmai pentru violenţa monstră, cu care li-se impune acéstă limbă părinţilorŭ şi fraţilorŭ lorŭ de-acasă, simpatiséză cu ea mai puţinŭ, decâtŭ cu ori care altă limbă?

Astădĭ popórele se împacă mai uşorŭ cu limba germană, de-o parte pentru-că ea s'a întrodusŭ în armată înainte de a se fi deşteptatŭ în aşa mare mĕsură sentimentulŭ naţionalŭ alŭ popórelorŭ şi astfelŭ, obicĭnuindu-se cu ea din timpurĭ vechĭ, le pare şi astădĭ mai suportabilă; de altă parte însĕ limba germană este o limbă cunoscută şi superióră faţă cu multe altele. Décă amŭ admite însĕ posibilitatea, că pentru armata de pe teritorulŭ de sub stăpânirea ungurésca li-ar succede odată Maghiarilorŭ sĕ întroducă într'adevĕrŭ limba maghiară ca limbă oficială, după cum viséză ei, atuncĭ credŭ óre Maghiarii, că popórele nemaghiare se vorŭ împăca cu acéstă limbă aşa uşorŭ? Nu-şĭ aducŭ ei aminte, că în acestŭ casŭ tocmai aşa potŭ sĕ se scóle şi celelalte naţionalităţĭ din ţéră şi sĕ-şĭ pretindă faţă cu armata dreptulŭ limbei lorŭ, ca şi Maghiarii? Orĭ dóră ei credŭ, că numai Maghiarii îşĭ iubescŭ limba lorŭ şi că numai ei sciu sĕ lupte pentru dreptulŭ acestei limbĭ?

De-o credŭ acésta, amar se înşelă. Amar se înşelă Maghiarii şi în mare rĕtăcire suntŭ ei, când în locŭ de a-şĭ câştiga încrederea şi simpatia concetăţenilorŭ lorŭ printr'o procedere leală, justă şi echitabilă în tóte privinţele, alérgă după cai verdĭ, visândŭ numai şi numai la o supremaţiă totŭ mai despotă şi mai volnică asupra popórelorŭ de sub stăpânirea lorŭ.

CRONICA POLITICĂ.

— 22 Noemvre (4 Dec.)

— Privitorŭ la **raporturile din Francia şi Rusia** „Grobulŭ“ primesce din Londra următórele: Scirĭ sosite aci din isvorŭ sigurŭ anunţă, că conferinţele d-lui de Giers cu d-nii Carnot, Freycinet şi Ribot au avutŭ de resultatŭ intervenirea unui acordŭ perfectŭ şi definitivŭ între Rusia şi Francia *unŭ tractatŭ scrisŭ nu esistă.* Acordulŭ are o basă esclusivŭ defensivă şi are de scopŭ *menţinerea păcii şi respectulŭ tratatelorŭ.* Evenimentele din Bulgaria şi din Egiptŭ suntŭ considerate de Francia şi Rusia ca contrarie principielorŭ de dreptŭ internaţionalŭ stipulate în tractatele existente. Acéstă diferenţă însĕ nu va constitui unŭ pericolŭ pentru pace, celŭ puţinŭ nu în imprejurările actuale, de óre ce observarea strictă a tratatelorŭ trebue sĕ fiă asiguratŭ prin mijlóce absolutŭ pacifice.

— O telegramă din Petersburgŭ spune, că d-lŭ de Giers îndată după reîntórcerea sa a **reluatŭ direcţiunea afacerilorŭ** şi că în 1 Decemvre a făcutŭ primulŭ raportŭ Ţarului. „Journal de St. Petersburg“ dice, că deşi călĕtoria ministrului n'a avutŭ de scopŭ decâtŭ căutarea sănĕtăţii, totuşĭ ea a datŭ prilegiu la întreţinerĭ şi la numĕróse comentarii. Acum se scie adevĕrata semnificare a schimbărilorŭ de vederĭ, ce s'au ivitŭ cu prilegiulŭ petrecerii d-lui de Giers în Italia, Germania şi în Parisŭ. Resultatulŭ acestorŭ călĕtorii se dice, că e limpedirea situaţiunei internaţionale.

— Din Parisŭ se anunţă cu data de 1 Decemvre, că **consiliulŭ de miniştri francesĭ** s'a ocupatŭ cu viitórea întrunire la Veneţia a conferinţei internaţionale pentru studiulŭ reogarnisarei comisiunei sanitare din Alexandria şi pentru esaminarea candidaţiunilor sanitare, sub carĭ ar fi autorisată trecerea prin canalulŭ de Suez, a bastimentelorŭ supuse carantinei. D-nii Barrere, doctorii Brouardel şi Proust, vorŭ representa Francia la acéstă conferinţă. Consiliulŭ de miniştri s'a ocupatŭ apoi cu atitudinea episcopilorŭ.

— Intr'unŭ discursŭ pronunţatŭ cu ocasia deschiderei unui *„Junior Conservative Club“* la Glasgow, ex-secretarulŭ Irlandei, acum primulŭ lordŭ alŭ tesaurului, d. A. J. Balfour, s'a esprimatŭ astfelŭ în **cestiunea Irlandei**: „Guvernulŭ conservatorŭ englesŭ s'a lăsatŭ a fi călăuzitŭ, în politica sa irlandeză de două principii: primulŭ de a menţine cu orĭ ce preţŭ legea şi buna rênduiélă, fără de care libertatea n'ar fi decâtŭ unŭ cuvêntŭ deşertŭ, şi alŭ doilea de a îmbunătăţi condiţiunile materiale, în carĭ e menitŭ a trăi poporulŭ irlandezŭ şi în deosebĭ locuitorii cóstelorŭ sterpe şi neospitaliere ale atlanticei. Şi acestui programŭ guvernulŭ caută sĕ rĕmână credinciosŭ.“ D. Balfour adaogă, că experienţa sa în afacerile Irlandei îlŭ împuternicescŭ a susţiné imposibilitatea reformei *„home rule“*.

— Privitorŭ la **situaţiunea Europenilorŭ din China**, „Corespondenţa politică“ spune, că cabinetulŭ francesŭ s'a ocupatŭ fórte multŭ de Europenii ameninţaţĭ şi a învitatŭ pe representanţii sĕi din străinătate sĕ facă cunoscutŭ guvernelorŭ pe lângă care suntŭ acreditaţĭ, lipsa urgentă a unui demersŭ unanimŭ alŭ puterilorŭ în China. După opinia cercurilorŭ guvernamentale francese, înţelegerea ar consta mai înainte de tóte în terminarea de instrucţiunĭ identice representanţilorŭ tuturorŭ puterilorŭ în Peching.

Crisă ministerială în România.

In România a isbucnitŭ în dilele acestea o *crisă ministerială* provocată prin atitudinea elementelorŭ liberale din cabinetŭ representate prin d. Vernescu, faţă de elementulŭ conservatorŭ representatŭ prin d. Lascar Catargiu. In şedinţa camerei din 18 Noemvre, fiindŭ alegerea de vice-preşedinţĭ, s'au unitŭ liberalii naţionalĭ cu Catargiştii şi au alesŭ pe d-nii Fleva, Peşiacovŭ şi Al. Catargiu în contra candidaţilorŭ lui Vernescu, carĭ au cădutŭ. Acéstă alegere era sĕ fiă privită ca unŭ votŭ de

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(16)

Cerşitórea dela Ponts des Arts.

Novelă de Vilhelm Hauff; trad. de *Cornel Scurtu*

Óre se schimbaseră astădĭ tóte altmintrelea, séu dóră elŭ devenise altulŭ? Trăsurile feţei Iosefei, întrégа ei fiinţă i-se părea lui Fröben, că e mai schimbată, ca atuncĭ, când întrase elŭ la dênsa. O duioşiă, o jale uşóră se părea revĕrsată pe faţa ei şi totuşĭ zimbetulŭ ei era atâtŭ de suavŭ, atâtŭ de intimŭ, când ea îlŭ bineventă. Ea dise, că accidentulŭ ei de erĭ a provenitŭ în urma încordărei prea marĭ. Dér Fröben, care ţinea multŭ la părerea bună a amicei sale, nu putea sĕ sufere, că n'a făcutŭ aprópe nicĭ o amintire de istorisirea sa.

— „Nu“, esclamă elŭ, „nu te lasŭ sĕ scapĭ atâtŭ de uşorŭ, stimată dómnă! Judecata altora asupra mea puţinŭ mĕ impórtă; ce-mĭ pasă mie, décă asemenĭ ómenĭ de tóte dilele mĕ mĕsură după mĕsura lorŭ comună! Dér înadevĕrŭ, m'ar durea fórte multŭ, décă şi d-ta mĕ vei judeca falsŭ, décă şi d-ta vei primi acele idei, carĭ m'au ofensatŭ atâtŭ de multŭ în ochii d-tale, décă şi d-ta te-ai indoi de adevĕrulŭ istorisirei mele. O, te conjurŭ, spune-mĭ sincerŭ, ce credĭ despre mine şi despre istoria aceea?“

Ea îlŭ privì lungŭ; ochii ei frumoşĭ şi marĭ se umplură cu lacrămĭ, ea îi strînse mâna: — „„O, Fröben, ce credŭ eu despre acésta?“ dise ea. „Şi décă tótă lumea s'ar îndoi de adevĕrulŭ acela istoricŭ, eu aşĭ sci totuşĭ de sigurŭ, că d-ta ai vorbitŭ adevĕrulŭ! D-ta nu scii, câtŭ de bine te cunoscŭ!“

Elŭ roşì de bucuriă şi-i sărută mâna: „Ce bună eşcĭ, că mĕ cunoscĭ. Şi de sigurŭ, eu am povestitŭ totulŭ cum s'a întêmplatŭ în adevĕrŭ.“

— „Şi fata acésta“, continuà ea „e de sigurŭ aceea, despre care mi-ai vorbitŭ acum în urmă? Nu-ţĭ aducĭ aminte, când vorbeamŭ despre Victor şi Clotilda, mi-ai mărturisitŭ, că iubescĭ fără speranţă? Este aceeaşĭ?“

— „Ea este“, rĕspunse elŭ cu tristeţă; „nu, nu vei rîde de mine din causa acestei nebunŭ; d-ta simţĭ multŭ mai adâncŭ, decâtŭ sĕ afli acésta de unŭ lucru ridiculŭ. Sciu totulŭ, ce vorŭ dice despre acésta; de multe-orĭ îmĭ dicŭ eu însu-mĭ, că suntŭ unŭ nebunŭ, unŭ fantastŭ, care alérgă după o umbră, — eu nicĭ nu sciu, că ea mĕ iubesce.“

— „Ea te iubesce“, strigà Iosefa involuntarŭ; totuşĭ roşindu-se de propriile ei cuvinte, adause: „Trebue sĕ te iubéscă; credĭ d-ta, că atâta generositate nu trebue sĕ facă o adêncă impresiune asupra inimei unei fete de 17 anĭ, şi apoi în tóte vorbele ei, ce mi-le-ai povestitŭ, zace unŭ mare gradŭ de iubire“.

Tînĕrulŭ părea, că ascultă cu încântare vorbele ei. — „De câte-orĭ nu îmĭ diceamŭ eu acésta“, dise elŭ, „când eram fără nicĭ o mângăere şi priveamŭ cu tristeţă la trecutŭ; dér pentru ce? Póte că numai sĕ mĕ facŭ mai nenorocitŭ. De multe-orĭ m'am luptatŭ cu mine însu-mĭ, am căutatŭ distracţiunea în societatea sgomotósă a ómenilorŭ, am căutatŭ sĕ-mĭ alungŭ urîtulŭ prin lucru, dér tóte erau înzadarŭ. Incă şi acum mĕ stăpânesce dorulŭ ei; trebue acéstă sĕ ţĭ-o mărturisescŭ d-tale, fiindcă d-ta scii sĕ apreţiezĭ sentimentulŭ; chiar şi călĕtoria acésta am întreprins'o, fiindcă mĕ mâna dorulŭ, sĕ o cautŭ, sĕ o mai vĕdŭ încă-odată. Şi când am dorinţa acésta, credŭ în idea, că póte o voiu poseda pentru totdéuna! — Te uiţĭ într'o parte, Iosefa? O, înţelegŭ, d-ta te gândescĭ la aceea, că eu nu trebue sĕ alegŭ o fiinţă, care a fostŭ copleşită de-o adêncă miseriă şi ale cărei relaţiunĭ suntŭ atâtŭ de echivoce; d-ta te gândescĭ la judecata ómenilorŭ; la acésta m'am gânditŭ eu de multe-orĭ, dér pe viéţa mea, décă o voiu regăsi aşa după cum am lăsat'o, nu voiu întreba pe nimenea, decâtŭ pe inima mea. Mĕ vei judeca atuncĭ atâtŭ de aspru, Iosefo?“

Ea nu-i rĕspunse; încă totŭ cu privirea la o parte, cu fruntea rĕdimată pe mână 'i oferì o carte şi-lŭ rugă sĕ-i cetéscă. Elŭ luà cartea cu esitare şi o privì în modŭ întrebătorŭ; era pentru prima óră, că elŭ nu înţelegea purtarea ei; dér ea-i făcù semnŭ sĕ cetéscă şi elŭ ascultà, deşi bucurosŭ i-ar fi spusŭ încă ce mai avé pe inimă. Elŭ cetì la începutŭ distrasŭ, dér din ce în ce 'lŭ atrăgea mai tare obiectulŭ, care îlŭ abătù din ce în ce mai multŭ din ideile sale de mai înainte şi'lŭ răpì în fine cu totulŭ, aşa încâtŭ în tonulŭ vorbirei sale nu observà cum frumósa femeiă îşi întórse faţa plină de duioşiă, nu observà, că ea îlŭ privea dulce, că ochii ei adese-orĭ voiau sĕ se umple de lacremĭ, pe cărĭ ea numai cu greutate le putea reţinea. Târdiu terminà elŭ şi Iosefa se reculese într'atâtŭ, încâtŭ putea sĕ vorbéscă cu linişte asupra celorŭ cetite, dér totuşi 'i se părea tînĕrului, că vocea

blamŭ datŭ contra guvernului, care prin urmare trebuie sĕ-şĭ dea dimisiunea, ceea ce însĕ d. generalŭ Florescu nu a făcut'o. In urma acésta d. d. Lascar Catargiu, ministru de interne, generalŭ I. Lahovary, ministru de rĕsboiu şi C. Olănescu ministrulŭ lucrărilorŭ publice, toţĭ trei conservatorĭ şi-au datŭ dimisiunea. In ḑiua următóre 20 Noemvre v. d. generalŭ Florescu, preşedintele cabinetului s'a presentatŭ la cameră şi a anunţatŭ dimisiunile acestorŭ miniştri, în modulŭ următorŭ: „Viu sĕ facŭ cunoscutŭ Adunărei, că domnii Lascarŭ Catargiu, Olănescu şi generalŭ Lahovary şi-au datŭ dimisia din ministerii. Am supusŭ casulŭ M. S. Regelui, care va tranşa incidentulŭ. Vĕ rogŭ, sĕ ne acordaţĭ trei ḑile pentru acésta şi sĕ amânaţĭ viitórea D-Vóstră şedinţă până Lunĭ." In urma acestei cererĭ, camera şi-a suspendatŭ şedinţa până Lunĭ. Acelaşĭ lucru s'a făcutŭ şi la senatŭ. Circulă felŭ de felŭ de sgomote cu privire la delăturarea crisei, însĕ nimicŭ nu e încă sigurŭ.

Din delegaţiunĭ.

In şedinţa delegaţiunei ungare dela 1 Decemvre n. fiind vorba de budgetulŭ armatei, raportorulŭ *Rakovszky* ḑise, că budgetulŭ armatei pentru anulŭ viitorŭ va fi de 121,720.290 fl. adecă cu 4,300.000 fl. mai multŭ ca până acumŭ. Raportorulŭ observă în generalŭ, că crescĕmêntulŭ budgetului în partea cea mai mare atêrnă de împrejurărĭ, ce cadŭ afară de cerculŭ de influenţă alŭ guvernului, precum scumpirea alimentelorŭ şi a transporturilorŭ etc.

Luândŭ apoi cuvêntulŭ *Beothy* Akos ḑise, că bugetulŭ de faţă reînoesce apariţiunile, ce nascŭ în elŭ îngrjirĭ, încă demultŭ. Stămŭ faţă în faţă cu acţiunea ministeriului de rĕsboiu, care în particularismulŭ sĕu, *introduce la noi politica militarismului.* Ḑise mai departe, că nu voesce sĕ ridice recriminaţiunĭ, findcă e convinsŭ de bună credinţa guvernului, dér nu se póte nega, *că s'au comisŭ greşelĭ.*

Combătândŭ pretensiunile de crescĕmêntŭ ale budgetului armatei, Beöthy amintesce tóte acele posiţii la carĭ se potŭ efectui scăḑĕminte. Elŭ e de părere sĕ rĕmânemŭ între barierele legii militare şi sĕ nu ne estindemŭ pré multŭ în pretensiunĭ nouĕ. Acésta este necesarŭ şi din punctŭ de vedere militarŭ, findcă puterea de apĕrare actuală a monarchiei constă din 1,200.000 ómenĭ, o mulţime, decât care mai mare nu se prea póte în împrejurările de faţă.

In casŭ de rĕsboiu, ḑise Beöthy, sĕ stea fiă-care persónă capabilă de-a purta arma, în apărarea patriei, dér e o graşélă a vesti, că totulŭ depinde dela miliónele baionetelorŭ.

Hollán Ernö luândŭ cuvêntulŭ ḑise, că navemŭ nicĭ o garunţiă privitorŭ la împrejurarea, *câtŭ timpŭ va ţinè disposiţia pacĭnică pe ţermii Nevei.* E sigurŭ, că până când se facŭ marĭ concentrărĭ de trupe la graniţele de nordŭ ale monarchiei, până atuncĭ noi nu suntemŭ de locŭ asiguraţĭ în contra isbucnirei marelui periculŭ. Hollán apĕră ministerulŭ de rĕsboiu şi primesce proiectulŭ de budgetŭ.

După ce mai vorbiră delegaţii Sztaray, Hieronymi, Münich şi Bolgar, luà cuvêntulŭ contele

Apponyi, care ḑise, că Hollán s'a esprimatŭ fórte corectŭ susţinêndŭ, că situaţia politică europénă este în genere ameninţătóre, ér ameninţarea acésta nu este numai momentană ci *continuă a se menţiné pentru lungŭ timpŭ.* Sforţările ce le facemŭ pentru a ne puté apĕra, încă au caracterŭ permanentŭ. La asta dér trebue sĕ privimŭ, atuncĭ când stabilimŭ modulŭ şi mĕsura forţei ce avemŭ sĕ aplicămŭ. Decĭ înainte de-a vota crescămêntulŭ budgetului trebue sĕ cunóscemŭ scopulŭ, ce avemŭ sĕ'lŭ ajungemŭ. Décă planulŭ întrece puterile nóstre atuncĭ facemŭ unŭ pasŭ greşitŭ. Avemŭ decĭ datoria a trage atenţiunea ministrului de rĕsboiu la acele jertfe marĭ, ce le pretinde desvoltarea puterei armate.

Pulszky polemisândŭ cu Apponyi recunósce, că regularea valutei este unŭ factorŭ, care faţă cu armata pretinde cruţare. Dér pentru acésta armata totuşi trebue sporită până la marginele estreme, căcĭ aşa pretindŭ interesele păcei. Elŭ apoi desvóltă programulŭ ministeriului de rĕsboiu, în loculŭ ministrului, laudă statulŭ oficerescŭ, cualificaţia şi întregulŭ sistemŭ militarŭ. Ḑice apoi, că schimbările făcute în budgetŭ sunt consecuenţele situaţiunei politice şi economice.

SCIRILE ḐILEI.

— 22 Noem. (4 Decem.)

Regina. României, după cum anunţă ḑiarulŭ parisianŭ „Liberté", va sosi la finea lunei lui Decemvre în Bucurescĭ.

***

Adunarea generală a Ligei pentru unitatea culturală a Românilorŭ, după cum spunŭ foile de dincolo, se va ţiné la 24 Noemvre. v. în sala cea mare a Universităţii. La ordinea ḑilei va fi şi darea de sémă asupra situaţiunei generale a Ligei.

Congresŭ bisericescŭ. Mitropolitulŭ primatŭ alŭ României a încuviinţatŭ cererea mai multorŭ preoţĭ distinşĭ, de a se ţiné unŭ congresŭ bisericescŭ în Bucurecĭ, pentru ca sĕ se ocupe cu amaliorarea sortei clerului din România.

***

Manevre împĕrătescĭ in Cincĭ bisericĭ. La manevrele din anulŭ viitorŭ, ce se vorŭ ţiné în jurulŭ oraşului Cincĭ-Bisericĭ vorŭ fi concentraţĭ cam la 50,000 soldaţĭ. Manevrele se vorŭ întinde în ţinutulŭ dela Dolniji-Miholjak, Cincĭ-Bisericĭ, Mohaciu, până la Eszeg. Se ḑice, că Majestatea Sa va locui la prinţulŭ Montenuovo din Nemet-Boly.

***

Fişpanŭ dimisionatŭ. Fóia oficiósă unguréscă publică demisionarea fişpanului comitatului Târnavei micĭ. Michaelŭ Horvath. In loculŭ sĕu a fostŭ numitŭ viceşpanulŭ din Turda, Sandor. — Demisionarea acestuia, împreună cu alţĭ câţĭ-va fişpanĭ din Ardealŭ, fusese încă de multŭ prevĕḑută din partea unorŭ ḑiare oposiţionale ungurescĭ, carĭ esplică acestŭ faptŭ din neîncrederea guvernului faţă cu ei în lupta fiitórelorŭ alegerĭ. De-ocamdată rĕmâne întrebarea: óre nu-i va fi înfundatŭ fişpanulŭ Horvath şi pe locuitorii românĭ ai acestui comitatŭ în datorii monstre, cum a făcutŭ cu cei din comitatulŭ Făgăraşului? Acésta se va vedé mai târḑiu, căcĭ „meritele" fişpanilorŭ ungurescĭ numai cam după dimisionare sĕ scotŭ la iveală.

***

Statistica comerciului României cu străinătatea în cursulŭ anului 1890 a fostŭ publicată in ḑilele aceste. Esportulŭ a fostŭ de 275,958.415 francĭ, ér importulŭ de 362,791,054 francĭ.

***

„Unŭ planŭ escelentŭ "pentru serbarea mileniului numesce fóia Kosuthistă din Cluşiu „Ellenzek", ideia scornită de unŭ creerŭ patrioticŭ de-a se tipări adecă catalogulŭ tuturorŭ mumelorŭ acelora, *carĭ s'au datŭ de „Maghiarĭ"* cu ocasiunea ultimei recensiunĭ a poporaţiunei.

***

Epidemiă. Se anunţă, că de-oparte *colera* bântue în vilajetulŭ Damascului. Vilajeturile din jurŭ au înfiinţatŭ cordóne de carantină. Consiliulŭ sanitarŭ a adresatŭ vizirului unŭ memorandŭ, în care se accentuéză seriositatea situaţiunei, precum şi réua întocmire a lazaretelorŭ din Beyrut. Vizirulŭ a promisŭ, că va studia situaţiunea şi apoi se va înţelege în privinţa acésta cu Sultanulŭ. — De altă parte *influenza*, după cum se scrie din Lembergŭ, acolo începe sĕ scadă. Din Cracovia însĕ se anunţă, că influenza graséză fórte tare în Neu-Sandec, Bochnia, Neumarkt şi în alte oraşe din vestulŭ Galiţiei. Şi în Varşovia bântue tare acéstă epidemiă.

***

Inşelătoriă de 86,000 fl. O telegramă, primită de „Magy Hrp.", din Timişóra asigură, că s'ar fi descoperitŭ o înşelătoriă de 86,000 fl. la banca „Russo Israel" sĕvêrşită de agentulŭ acesteia din Timişóra, Magyar Dávid.

***

Sinucidere. Proprietarulŭ Novák Ignácz în etate de 60 de anĭ s'a sinucisŭ prin glonţŭ în Mureşŭ-Ludoşŭ, dilele acestea. Causa sinuciderei se dice, c'ar fi calamităţĭ economice.

***

Falsificatorĭ de bancnote a descoperitŭ la 28 Noemvre n. gendarmeria în O.-Kér, comuna cea mai cu stare din Bacĭca. Intre falsificatorĭ s'au aflatŭ şi câţĭva ţĕranĭ avuţĭ, carĭ ocupau funcţii în comună.

***

Escusiune la Italia. Din incidentulŭ esposiţiunei din Palermo biroulŭ căilorŭ ferate de statŭ ungare a arangiatŭ o escursiune în comunŭ. Tura călĕtoriei s'a stabilitŭ in următorulŭ chipŭ: Budapesta, Agram, Fiume, Ancona, Roma, Neapole, Palermo, Neapole, Florenţa, Veneţia, Budapesta, cu şederea de câteva ḑile în tóte oraşele. Călĕtoria acésta se face sub conducerea personală a şefului biroului: Pautŭ Schwimmer. Pentru aprovisionarea şi încuartirarea pasagerilorŭ, s'au luatŭ mĕsurile necesare la hotelurile cele mai principale. Programele se potŭ căpĕta gratisŭ la „Fahrkartenbureau der. k. u. Staatsbahnen, Budapest hotel Hungaria".

***

Grevele lucrătorilorŭ de mine din Francia, carĭ luaseră proporţii atâtŭ de îngrijitóre, s'au terminatŭ cu bine. O telegramă anunţă, că lucrulŭ s'a reluatŭ în totŭ basinulŭ de cărbunĭ, în care lucrările încetase.

***

Linia ferată vicinală Sepsi-Sâegeorgiu-Chezdi-Oşorheiu s'a predatŭ comunicaţiunei. Staţiunile suntŭ: Retea, Evesztevény, Boroş-Ineulŭ mare, Brateşiu, Covasna, Imecsfalău, Chezḑi-Oşorheiu.

***

Producţiune de scrimă. D-lŭ Mateiu Peér, căpitanŭ de gendarmeriă şi măestru de scrimă, va da în 7 Decemvre n., în sala hotelului „Nr. 1" din locŭ, o producţiune festivă de scrimă cu elevii din cursulŭ sĕu de scrimă. După producţiune va urma dansŭ. Inceputulŭ la $7^1/_2$ óre séra.

---

ei din când în când tremura, ca si când intimitatea de mai înainte, ce o arătase amicului bărbatului ei, ar fi dispărutŭ; elŭ s'ar fi simţitŭ nevinovatŭ, décă nu l'ar fi înşelatŭ în observările sale acea raḑă luminósă a unui sentimentŭ înfocatŭ, care isvorea din ochii ei.

Deórece baronulŭ se întorcea numai spre séră, ér Iosefa după cetirea acésta sĕ retrase în odaia ei, se hotărî Fröben, pentru ca sĕ scape celŭ puţinŭ câteva óre de aceste idei chinuitóre, sĕ dórmă puţinŭ înainte de prânḑŭ. In acelŭ foişorŭ, care-i devenise preţiosŭ prin atâtea óre frumóse, ce le petrecuse aicĭ cu drăgălaşa femeă, se puse josŭ pe banca de muschĭ şi adormì. Grijile le părăsise, ele nu'lŭ urmară în visurile sale; numai amintirĭ plăcute se topiau şi se amestecau în tablourĭ nouă fármecătóre; fata din strada St. Severin venì la elŭ cu vocea ei plăcută şi-i povestì despre mama ei; elŭ o mustrà, că l'a făcutŭ sĕ aştepte atâta vreme, căcĭ elŭ venise la prima şi 15 a fiă-cărei lunĭ; elŭ voì sĕ o sărute spre pedépsă, ea însĕ se împotrivì; elŭ ridicà velulŭ ei, ridicà de bărbiă faţa ei frumósă şi uite — era Don Pedro, care se stravestise în hainele fetei, şi Diego, servitorulŭ sĕu, care se tăvălea de rîsŭ pentru gluma acésta. — Apoi elŭ érăşĭ în fantasia sa se părea, că este în Stuttgart, în acea galeriă de tablourĭ. O arangiaseră altmintrelea, elŭ cercetà tóte salele, ca sĕ afle scumpulŭ tablou; dér nu lŭ găsea nicăirĭ; elŭ plângea, începù sĕ strige şi sĕ se vaere; atuncĭ venì servitorulŭ galeriei şi-lŭ rugà sĕ tacă şi sĕ nu deştepte tablourile, carĭ acum dormŭ. Deodată vĕḑù elŭ într'un unghiu atârnândŭ tabloulŭ, dér nu ca bustŭ, ca mai înainte, ci în mărime naturală; îlŭ privea drăgălaşŭ şi resfăţatŭ, eşì viu din cadra sa şi înbrăţişà pe nefericitulŭ tînĕrŭ; elŭ simţì o sărutare lungă şi ferbinte pe buzele sale.

După cum se întêmplă, că în visŭ credĭ căte deşteptĭ, şi visândŭ credĭ că numai ai visatŭ, aşa se părea, acum şi cu tînĕrulŭ Fröben. Elŭ credea, că deşteptatŭ din causa sărutărei, îşĭ deschide ochii şi iată, aplecată spre dênsulŭ era o faţă înfloritóre şi trandafirĭ, şi'i se părea, că'i e cunoscută. Elŭ închise ochii, de voluptatea dulcei suflărĭ, şi a sărutărei de iubire, ce o simţea; elŭ auḑì unŭ sgomotŭ, 'şĭ deschise încă-odată ochii şi vĕḑù dispărândŭ o figură cu o manta négră, cu păläriă négră şi cu vĕlŭ verde, tocmai când voia sĕ cotéscă după unŭ colţŭ, se îndreptară încă odată spre elŭ erau trăsurile feţei iubita fetei şi ea şi atuncĭ avea pe faţa ei o semi-mască. „Ah, e numai unŭ visŭ!" ḑise elŭ în sine zîmbindŭ, voindŭ sĕ-şĭ închidă érăşĭ ochii; dér sentimentulŭ de a fi deşteptŭ, şueratulŭ vêntului printre frunzele foişorului, pleşcăitulŭ fântânei săritóre era prea lămuritŭ, încâtŭ sĕ fi credutŭ că nu e deşteptŭ. Chipulŭ ciudatŭ şi vioiu din visŭ încă sta înaintea sufletului sĕu; elŭ se uita spre colţulŭ unde dispăruse ea; vĕḑù loculŭ unde ea a statŭ plecată spre dênsulŭ, credea, că simte încă pe buzele sale sărutările iubitei fete. „Până acolo a ajunsŭ lucrulŭ cu tine," ḑise elŭ în sine spăriatŭ, „că chiar fiindŭ deşteptŭ, viseḑĭ, că o veḑĭ lângă tine! Unde mĕ va duce şi lucrulŭ acesta? Nu, n'aşĭ fi credutŭ, că poţĭ visa atâtŭ de lămuritŭ. Este o bólă a creerilorŭ, nisce figurĭ ale fantasiei, ba nu lipsesce multŭ, ca sĕ credŭ, că potŭ susţiné, că chipurile din visŭ lasă şi urme de picióre după sine; căcĭ urmele aceste de pasŭ din nisipŭ suntŭ făcute de picióre."

Privirea sa căḑuse pe bancă unde şedea elŭ; vĕḑù o hârtiă îndoită frumosŭ şi o luà în mână cu mirare. Era fără adresă avea tocmai forma unui biletŭ doux; elŭ trĕgănà unŭ momentŭ, de a lŭ desface; dér curiosŭ, de a afla cine póte scrie în aşa formă, desfăcù hârtia, — unŭ inelŭ căḑù la pămêntŭ, elŭ îlŭ luà în mână, şi percurgêndŭ epistola ceti:

„Adese-orĭ am fostŭ aprópe de tine nobilulŭ meu mântuitorŭ şi binefăcĕtorŭ; te încungiurŭ cu acea iubire fără de marginĭ, care mi-o dictéză recunoscinţa mea şi care nu se va stinge nicĭ-odată.

Sciu, că inima ta generósă mai bate încă pentru mine, ai cutreeratŭ ţĕrĭ, pentru ca sĕ mĕ cauţĭ, sĕ mĕ găsescĭ; totuşĭ înzadarŭ te trudescĭ — uită pe o fiinţă nenorocită; ce voiescĭ sĕ facĭ cu mine? Deşi cea mai mare fericire a mea zace în idea, ca sĕ fiu numai a ta, totuşĭ acésta nu va puté fi nicĭ-odată! Pentru tot déuna! ţi-am spusŭ şi atuncĭ ca întotdéuna te voiu iubi, dér — sórtea voesce, ca sĕ fimŭ despărţiţĭ unulŭ de altulŭ, că nu potŭ trăi nicĭ-odată lângă tine, póte dór numai în amintirile tale."

Cerşitórea de la Ponts des Arts.

(Va urma.)

Tinerimea română din Aradŭ şi provinciă va arangia în carnevalŭ unŭ balŭ, alŭ cărui venitŭ se va destina pentru ajutorarea studenţilorŭ românĭ dela şcólele din Aradŭ. Comitetulŭ arangiatorŭ ni-se scrie, că s'a constituitŭ Dumineca trecută, alegêndu-şĭ de preşedinte pe d-lŭ advocatŭ Dr. Stefanŭ C. Popŭ.

***

Camera grecéscă, a hotărîtŭ în şedinţa sa din 1 Decemvre, să se pună la ordinea ḑilei acusa în contra fostului ministru-preşedinte Tricupis.

***

Musica regimentului 32 de infanteriă va da unŭ concertŭ Dumineca în 6 Decemvre în sala hotelului Centralŭ Nr. I. Programa este următóre: 1 Södermann: „Swedischer Hochzeitsmarsch“. 2). Rossini: Ouvertură la opera Wilhelm Tell. 3). Fr. Wagner: „Grazer Mad'ln, Vals. 4). Langer: „Grossmütterchen“ Salonŭ Ländler pentru 2 violine. 5). Rich. Wagner: Introducere la „Parsifal“. 6). Schreiner: Din opera lui Gounod „Der Tribut“ de Zamora. 7). Komzak: „Viener Volksmusik“ poutpourrin comentar. 8). Ventura „Doi ochĭ“ cântecŭ românescŭ. 9). Konti: Poutpurin din opereta unguréscă „Az eleven ördög“. 10). Czibalka. „Waldflüstern“ Ilustraţiune. Inceputulŭ la 8 óre séra.

Cestiunea papală.

Intr'una din şedinţele trecute ale delegaţiunei austriace, venindŭ la ordinea ḑilei desbaterea asupra bugetului pentru esterne, ultramontanulŭ Zallinger a sulevatŭ cestiunea papală, amintindŭ între altele şi atacurile, ce s'au săvêrşitŭ în contra autorităţii Papei.

Catolicii, ḑise numitulŭ delegatŭ, doreseŭ din inimă, ca Papa să-şĭ priméscă posiţia cuvenită şi suveranitatea deplină pe teritoriulŭ propriu. A combate independenţa teritorială a Papei, însémnă a combate independenţa bisericei. Ideia acestei independenţe îşĭ va face drumulŭ ei în lume chiar şi când tunurile s'ar încerca s'o împedece.

La discursulŭ lui Zallinger, ministrulŭ de esterne, contele Kalnoky, respunse: Cestiunea Papei este o problemă asupra căreia mulţĭ politicĭ au meditatŭ şi s'au pronunţatŭ, fără însĕ de a pute fi resolvată în modŭ practicŭ. Guvenulŭ, ḑise contele Kalnoky, sciă apreţia legitimile dorinţe ale catolicilorŭ, ba doresce chiar să ajungă la punctulŭ doritŭ, cuviinciosŭ şi necesarŭ. Dorimŭ însĕ şi aceea, să trăimŭ în prietiniă şi în pace cu Italia şi să susţinemŭ cu acestŭ statŭ bune raporturĭ în tótă privinţa, pentru că acésta este basa politică a alianţei nóstre cu Italia.

Declaraţiile acestea au făcutŭ bună impresiă în pressa italiană. „Perseveranza“ ḑice, că contele Kalnoky n'a putută spune ceva mai corectŭ şi că enunciaţiunile lui e neîndoiósŭ, că esprimă sentimentele generale ale popórelorŭ din monarchiă. „Opinione“ declară, că suntŭ fórte simpatice vorbele contelui Kalnoky.

Totŭ cu privire la declaraţiile contelui Kalnoky, „Pester. Corr.“ primesce din Viena unŭ comentarŭ în care se ḑice, că problema posesiunei Romei e deslegată deja de 21 de anĭ şi că Roma nu numai *de facto*, ci şi *de jure* este a statului italianŭ şi nimenĭ nu are dreptulŭ, cu atâtŭ mai puţinŭ are Austro-Ungaria intenţia, de a şicana acéstă posesiune, ér décă altŭ-felŭ ar fi, atuncĭ tripla alianţă n'ar fi decâtŭ o nesocotinţă. De altă parte se consideră ca generală recunóscerea, că Papa are dreptŭ de a pretinde să fiă independentŭ şi liberŭ, căcĭ altfelŭ nicĭ unŭ statŭ nu l'ar pute recunósce de capŭ sufletescŭ şi de suveranŭ alŭ supuşilorŭ săi catolicĭ.

Cestiunea papală deci cuprinde în sine problema, cum ar fi cu putinţă a apĕra libertatea şi independenţa Papei faţă cu acelŭ suveranŭ, pe alŭ cărui teritoriu se află. Orĭ unde ar resida Papa, cestiunea acésta se impune în virtutea naturei lucrului. Fiindŭ însĕ că aḑĭ Papa resideză în Roma şi fiind-că Roma e pe teritoriu italianŭ, cestiunea papală nu se póte resolva decâtŭ de guvernulŭ italianŭ în cerculŭ sĕu internŭ de influenţă. Décă lucrurile arŭ ajunge tocmai până acolo, încâtŭ Papa şi suveranulŭ italianŭ să nu pótă resida *în acelaşĭ oraşŭ*, atuncĭ nu statulŭ italianŭ va fi nevoitŭ să renunţe la Roma, ci Papa.

Numita fóiă asigură, că aceste suntŭ părerile cercurilorŭ hotărîtóre din monarchia nóstră.

Din Bucium-Şiésa.

Din Bucium-Şiésa primimŭ încă o întîmpinare la articulii „Starea învĕţămêntului în munţii apusenĭ.“ Acésta ni-o trimite d-lŭ învĕţătorŭ Ioanŭ Munteanu şi e cam de acelaşĭ cuprinsŭ cu întêmpinarea d-lui parochŭ Ciura, pe care amŭ publicat'o în Nr. 257. Esamenele la şcóla d-sale, ḑice d-lŭ Munteanu, au fostŭ în fiă-care anŭ lăudate din partea protopopului, ér în ceea ce privesce pomăritulŭ, d-sa arată, că din tómna anului 1884, de când a întratŭ ca învĕţătorŭ în acea comună, a altoitŭ împreună cu băeţii de şcólă în fiă-care anŭ dela 10—60 de pădureţĭ; a instruitŭ cu succesŭ în oltuire câte 4—7 băieţĭ din clasele superióre în fiă care anŭ; fiindŭ grădina pomologică prea mică şi prea îndesată, în totŭ anulŭ a împărţitŭ poporenilorŭ parte altoi, parte pădureţĭ;—în primăvéra an. 1890 ḑice că a împărţitŭ dela 200—300 şi de aci provine, că şcóla de pomăritŭ e mai puţinŭ bogată.

— Acestea le luămŭ cu plăcere la cunoscinţă şi sperămŭ, că d-lŭ învĕţătorŭ Munteanu, care de altmintrelea a fostŭ premiatŭ pentru pomăritŭ şi din partea Despărţĕmêntului alŭ XIII-lea alŭ „Asociaţiunei transilvane“,—va lucra în viitorŭ totŭ cu mai mare zelŭ în direcţiunea acésta. Altmintrelea şi autorulŭ articulilorŭ „Starea învĕţămêntului în munţii apusenĭ“ a recunoscutŭ, că în Bucium-Şiésa şcóla de pomăritŭ stă mai bine ca în orĭ-care altă parochiă gr. c. din acelŭ protopopiatŭ. Corespondentulŭ nostru însĕ a vorbitŭ, credemŭ, numai pe basa celorŭ ce le-a vĕḑutŭ în şcóla de pomăritŭ, ér informaţiunĭ despre celea făcute de d-lŭ învĕţătorŭ prin grădinile ómenilorŭ din satŭ, de sigurŭ nu va fi avutŭ.

Tocmai acésta e rĕu. Ar fi fórte de doritŭ, credemŭ, să se caute a da în sinódele protopopescĭ informaţiunĭ amĕnunţite despre tótă activitatea şi despre tóte mişcările de interesŭ publicŭ, ce se petrecŭ în fiă-care comună; să se arete meritele şi să se descopere scăderile; cei zeloşĭ s'ar simţi prin acésta încuragiaţĭ, vĕḑêndŭ că se ţine sémă de lucrările lorŭ, ér cei mai puţinŭ activĭ sub presiunea controlului acestuia, ar fi siliţĭ să se pună pe lucru. Pe calea acésta s'ar pute evita necorectăţile, ce póte se străcóră une-orĭ în publicŭ esclusivŭ numai din lipsa de informaţiunĭ.

Adunarea generală

a Reuniunei femeilorŭ române din Braşovŭ.

Braşovŭ, în 21 Noemvre v. 1891.

M. On. Redacţiune! Vĕ rugămŭ, să binevoiţĭ a primi în colónele preţuitului D-vóstră ḑiarŭ următórea dare de sémă:

Reuniunea femeilorŭ române din locŭ şĭ-a ţinutŭ adunarea generală ordinară în ḑilele de 7 şi 9 ale l. c. In aceste două şedinţe s'au pertractatŭ obiectele puse la ordinea ḑilei, între carĭ cele mai însemnate suntŭ următórele:

1) Raportulŭ generalŭ despre activitatea Comitetului în decursulŭ anului 1890—91.

2) Raportulŭ comisiunei Comitetului despre revisiunea socotelelorŭ pe anulŭ 1890—91.

3) Raportulŭ comisiunei alese de adunarea generală şi însărcinată cu revisiunea socotelelorŭ pe anulŭ 1889—90.

4) Absolutoriulŭ şi demisionarea comitetului vechiu şi alegerea comitetului celui nou pe trieniulŭ 1891—1894.

In comitetulŭ nou s'a alesŭ dómnele: Agnes Duşoiu, Areti Nemeşŭ, Efrosina G. Ioanŭ, Maria Prişcu, Elena Săbădeanu, Elena Voina, Susana Laslo, Vilma Popŭ, Elena Sotirŭ, Susana Popovicĭu, Polixena Ilasievicĭu, Maria I. Munteanu.

5) Constituirea comitetului nou în presenţa adunărei generale. De preşedintă s'a alesŭ d-na Agnes Duşoiu.

6) Desbaterea bugetului pe anulŭ 1891—92.

In fine se aduce la cunoscinţă onoratului publicŭ, cumcă comitetulŭ în şedinţa sa din 19 l. c. a alesŭ de casieriţă pe d-na Elena Săbădeanu, de actuarŭ pe d-lŭ Lazarŭ Nastasi şi de bărbaţĭ de încredere pe d-nii: Petru Nemeşŭ, G. B. Popŭ, Vasile Voina şi Andreiu Bârseanu.

Agnes Duşoiu, presidentă.	**Lazarŭ Nastasi,** actuarŭ.

Convocare.

Sâmbătă, 30 Noemvre a. c. v., ḑiua Sf. Andreiu, *Reuniunea femeilorŭ române din Braşovŭ şi Săcele pentru ajutorarea vĕduvelorŭ scăpătate ortod. resĕr. din Braşovŭ şi Săcele*“ îşĭ va ţiné adunarea sa generală în sala de desemnŭ a şcólei comerciale rom. din locŭ la 3 óre p. m., la care se învită prin acésta a lua parte tóte on. membre ale acestei reuniunĭ, precum şi alte stim. dómne, carĭ se interesézâ de binele şi prosperarea ei.

Elena G. Ioannŭ, vice-preşedintă.	**I. Dariu,** act. substitutŭ.

Literatură.

A apărutŭ:

Dobrogea. Reformele economice şi sociale, ce ea reclamă, de *I. I. Nacianu*, membru alŭ societăţii de statistică din Paris. Editura revistei „Generaţia nouă“. Bucurescĭ, Tipografia Ioanŭ Wejss. Calea Victoriei. Nr. 29 1892. Formatŭ 8^0 cu 32 pagine. Preţulŭ 2 lei. — Autorulŭ acestui valorosŭ studiu pledéză cu pricepere şi cu inimă românéscă pentru *regenerarea Dobrogei*, şi atrage atenţiunea statului românŭ asupra avantagielorŭ şi folóselorŭ, ce acéstă ţéră ar póte aduce României pe terenulŭ economicŭ, industrialŭ şi politicŭ, décă ea ar fi obiectulŭ unei interăsărĭ şi ocupaţiunĭ mai seriόse din partea statului românŭ. Acestŭ studiu cuprinde următórele capitole: Statulŭ românŭ faţă cu Dobrogea. — Reformele economice şi sociale, ce se potŭ face în Dobrogea. Necesitatea d'a se colonisa Dobrogea. Necesitatea d'a se colonisa Dobrogea cu Românĭ şi d'a se asimila. — Rolulŭ statului în Dobrogea. — Politica economică şi socială ce guvernulŭ ar trebui se adópte faţă de Dobrogea.

*

Zur Geschichte Siebenbürgens. Nach den Quellen dargestelt von *Ilie Gherghel.* Wien. Verlag des Verfassers. — Druck von Carl Gerold's Sohn. 1891. Format 8^0 în 47 paginĭ.

Cununiă. Din Bucurescĭ ni-se anunţă cununia d-lui *Romulŭ Baiulescu* cu d-ra *Elena Effingham Grant.* — Dorimŭ fericire tinerei păr echĭ!

DIVERSE.

Câtŭ se cetesce în Japonia. Unŭ tînĕrŭ japonezŭ fórte învĕţatŭ d. Tanaka, directorulŭ bibliotecii din Tokio, publică într'unŭ ḑiarŭ din New-York nisce amĕnunte interesante asupra aşeḑămêntului dirigiatŭ de elŭ. Biblioteca din Tokio, întemeiată în anulŭ 1872 este situată într'unŭ cuartierŭ retrasŭ alŭ oraşului, în mijloculŭ unui parcŭ. Sala de lectură este împărţită în trei secţiunĭ: o secţiune pentru cei ce au cărţĭ de liberă intrare, alta pentru dómne, a treia pentru publiculŭ ordinarŭ. Două catalóge suntŭ puse la disposiţia visitatorilorŭ. De asemenea biblioteca împrumută cărţile sale pe afară, întocmai ca şi biblioteca regală din Berlinŭ. Ea conţine aprópe 100,000 opurĭ japonese şi chinese, şi aprópe 26,000 opurĭ europene. In termenĭ mijlocii pe anŭ suntŭ de visitéză biblioteca unŭ numĕrŭ de 340,000; 21.5 la sută cetescŭ opere, tratândŭ despre istoriă şi geografiă; 21 la sută, literatură şi philologiă; 17 la sută, sciinţă şi medicină; 13 la sută, dreptŭ şi politică. Universitatea imperială din Tokio posede şi ea o bibliotecă, reservată profesorilorŭ şi studenţilorŭ. In Japonia mai suntŭ optŭ marĭ bibliotecĭ publice, ḑece bibliotecĭ particulare şi unŭ mare numĕrŭ de cabinete de lectură, carĭ împrumută manuale cu cele mai micĭ preţurĭ. Numaĭ în oraşulŭ Tokio se găsescŭ mai bine de şése-ḑecĭ cabinete de lectură.

Unŭ procesŭ de divorţŭ în casa Bonaparte. Ḑilele acestea s'a presintatŭ la tribunalulŭ din Londra cererea de divorţŭ a dómnei Rosalia Bonaparte, născută Clovis, în contra soţului ei Louis Bonaparte, fiulŭ naturalŭ, dér recunoscutŭ alŭ prinţului Louis Lucian Bonaparte, care a muritŭ deunăḑi. Prinţulŭ Louis Bonaparte, este numai de 32 de anĭ. Căsătoria cu Rosalia Clois a încheiat-o la 30 Mai 1888 în Donglas pe insula Man. La 14 Octomvre 1891 Louis Bonaparte s'a mai căsătoritŭ odată cu Laura Elisabeth Scott şi s'a făcutŭ astfelŭ vinovatŭ de bigamiă.

Bărbaţii şi femeile. Cu puţine esceptiunĭ, aprópe în tóte statele europene suntŭ mai multe femei ca bărbaţĭ. Numai în statele rĕsăritene şi de méḑă-ḑi, bărbaţii suntŭ mai numeroşĭ decâtŭ femeile: astfelŭ suntŭ Italia, Turcia, Grecia, Bulgaria, România, Sêrbia, Bosnia şi Herţegovina. In Italia, la 1000 de bărbaţĭ se vinŭ 995 de femei, în Sêrbia 947, în România 944, în Grecia, 929, ér în Bosnia numai 895. Din contră în Portugalia, la 1000 de bărbaţĭ se vinŭ 1084 de femei, în Svedia 1062, în Norvegia 1060, în Helveţia 1056, în Dania 1050, în Anglia 1047, în Austria 1044, în Germania 1043, în Spania 1039, în Rusia 1009, în Francia 1007, în Belgia 1006, ér în Croaţia şi Slavonia 1005.

Secolulŭ nervosităţii. Cu fiăcare anŭ care se apropiă de véculŭ alŭ 20-lea se înmulţesce lista profeţiilorŭ asupra cestiunei, ce va fi în acest véc. Unŭ învĕţatŭ austriacŭ, Dr. Ludwig Frey a ţinutŭ de curêndŭ la Viena o conferenţă „Asupra nervosităţii vécului nostru“ şĭ-a emisŭ părerea, că secolulŭ viitorŭ de sigurŭ va merita numele de secolulŭ nervosŭ. Bólele nervóse se sporescŭ în chipŭ îngrozitorŭ şi deja a ocupatŭ loculŭ alŭ doilea în şirulŭ cauzelorŭ de mórte. Cu acéstă crescere stă în legătură şi înmulţirea bólelorŭ mentale, a sinuciderilorŭ şi a unorŭ crime; nebunia şi alte anomalii ale spiritului nu suntŭ altceva decâtŭ degenerărĭ ale bólelorŭ de nervĭ. Marginile între nervositate şi turburarea facultăţilorŭ spirituale nu se potŭ precisa adesea nicĭ de cătră medicĭ, cu atâtŭ mai multŭ, că nervositatea turbură echilibrulŭ sufletescŭ aşa că adesea suntŭ de ajunsŭ cause neînsemnate pentru a da nascere la acte cu adevĕrătŭ lipsite de raţiune séu aprópe de a fi lipsite. Marile pretensiunĭ ale vieţii moderne, mai alesŭ în oraşele marĭ, precum şi educaţiunea şi felulŭ de viéţă nepotrivite, suntŭ causele cele mai de căpetenia ale nervosităţii. Nervii suferă de prea mare încordare întocmai ca şi muschii. Adesea, de esemplu la atleţĭ se observă cu timpulŭ paralisii séu celŭ puţinŭ slăbirĭ ale muschilorŭ, carĭ au fostŭ supuşĭ la muncă prea grea. Totŭ aşa e şi cu sistemulŭ nervosŭ. Şi cum e de prevĕḑutŭ, că felulŭ de educaţiă şi felulŭ de viéţă alŭ ómenilorŭ de aḑĭ nu se va schimba cu una cu două, pare a fi fatalŭ, ca generaţiile care se vorŭ succeda, să fiă din ce în ce numai nervóse, căcĭ acestŭ termenŭ cum se întrebuinţéză aḑĭ e greşitŭ, ci mai enervate.

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 4 Decemvre st. n. 1891.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.27	Vênd.	9 31
Argintŭ românescŭ	„	9.24	„	9.25
Napoleon-d'orĭ	„	9.30	„	9.35
Lire turcescĭ	„	10.48	„	10.53
Imperialĭ	„	9.48	„	9.53
Galbinĭ	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina" 6%		101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	112.—	„	113.40
Mărcĭ germane	„	57.40	„	57.80

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 3 Decemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	103.90
Renta de hârtiă 5%	100 95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.30
dto argintŭ	97.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	111.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei]	—.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	90 20
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguresců	135.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	129.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguresců	—.—
Renta de hârtiă austriacă	91.45
Renta de argintŭ austriacă	91.20
Renta de aurŭ austriacă	107.80
Losurĭ din 1860	135.75
Acţiunile băncei austro-ungare	1003.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	322.25
Acţiunile băncei de creditŭ austr	276.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.59
Napoleon-d'orĭ	9.35½
Mărcĭ 100 împ. germane	57 87½
Londra 10 Livres sterlinge	117.80

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriş	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.47
Cluşiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriş	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	9.48
	2.12		3.03	9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3 46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—	Tren de persóne	10.05	2.09
		11.—		2.19
Timişŭ		2.41		3.01
Predealŭ		3.26		3.31
Bucurescĭ		9.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timişŭ	1.42		5.57	
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apaţa	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighişóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.31		12.37
Copşa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blaşiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiuşŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vinţul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirişŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Cluşiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădăşelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireşŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5.46
Glogovaţŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulişŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bĕrzava	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăştia	10.16		10.50
Şibotŭ	10.36		11.16
Vinţ. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiuşŭ	11.53		12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Teiuşŭ	3.09		1.39
Alba-Iulia	3.50		2.19
Vinţ. de josŭ	4.09		2.36
Şibotŭ	4.52		3.03
Orăştia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4.17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bĕrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulişŭ	9.58	6.01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovaţŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1.55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timişóra	8.42	2.04	8.57

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.15	3.15
Sighişóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budatelicŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Nota: Nume încuriiadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.47	7.10
Şeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneş	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8.02	4.58	10 43
Loamneş	8.30	5.25	11.09
Şeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoş	3 34	9.11	3.27
Oşorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oşorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoş	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Brasov—Zĕrnescĭ

Braşov	5.45	2.58
Zĕrnescĭ	7.26	4.39

Zĕrnesci—Braşov

Zĕrnescĭ	8.—	5.20
Braşov	9.24	6.44

Braşov—S.-Georgiu

Braşovŭ	8.30	3.10
Uzonŭ	9.43	5.23
S .Georgiu	10.23	5.03

S.-Georgiu—Brasov.

S.-Georgiu	6.32	5.17
Uzonŭ	7.00	5.45
Braşovŭ	8.08	6 53

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.